

Beskyttende faktorer for unges brug af alkohol

- med fokus på forældrenes betydning

Konference om Den Nationale Sundhedsprofil 2021

10. marts 2022

Maria Koch Aabel, programleder for Fælles om ungelivet og chefkonsulent, Sundhedsstyrelsen

Program

- **Beskyttende faktorer for unges brug af alkohol**
- **Forældre som beskyttende faktor**
- **Hvordan motiverer og involverer vi forældrene? – erfaringer fra Fælles om ungelivet**

Beskyttende faktorer vs. risikofaktorer

Definition:

”Beskyttende faktorer kan forklares som karakteristika, begivenheder eller omstændigheder, der **fremmer** en **hensigtsmæssig** udvikling.

Beskyttende faktorer kan på en og samme tid anskues som både det **modsatte af risikofaktorer**, men også som **buffer**, der kan mindske den mulige indflydelse af risikofaktorer eller **afbøde** nogle af de negative konsekvenser, som risikofaktorer har for et udfald som f.eks. rusmiddelbrug”

Risikofaktorer og beskyttende faktorer

Litteraturen peger på en række faktorer, der hhv. beskytter mod eller øger risikoen for udvikling af stofbrug hos den unge^{1,7,57,65}.

Beskyttende faktorer:

- Trivsel og mental sundhed, herunder stærke personlige handlekompetencer
- Gode og støttende familie-/voksenrelationer
- Familie og venners negative opfattelse af stoffer og stofbrug
- Fastholdelse i uddannelse og job
- Høj socioøkonomisk status.

Risikofaktorer:

- Belastende opvækstvilkår med fx lav socioøkonomisk status, ustabile familierelationer, omsorgssvigt, vold, seksuelle overgreb, mobning, misbrug/psykiske problemer i familien
- Belastende livsbegivenheder, som fx tab, sygdom, eller forældres skilsmisse
- Mistrivsel og dårlig mental sundhed
- Eksternaliserende (udadrettet) adfærd, svag impuls kontrol og dårlig følelsesregulering
- Psykiske lidelser
- Stofbrug og afhængighed blandt familie og venner
- Kort eller ingen uddannelse samt manglende tilknytning til arbejdsmarkedet
- Tidlig alkoholdebut og stort alkoholindtag samt tobaksrygning
- Tilgængelighed af stoffer.

Beskyttende faktorer – islandske erfaringer

Forældre

- Tid tilbragt sammen
- God kommunikation
- Involvering i venner
- Sætte grænser

Venner

- Fælleskaber uden rusmidler
- Sociale normer
- Rollemodeller

Fritidsliv

- Deltagelse i organiserede aktiviteter
- Voksne, der er uddannede
- Rollemodeller
- Sætte grænser

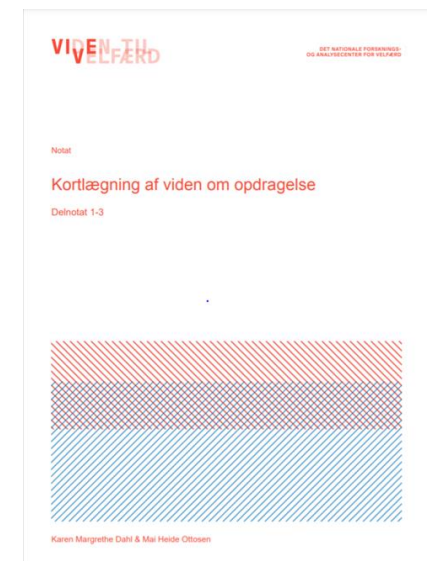

Forældre som beskyttende faktor for unges brug af alkohol

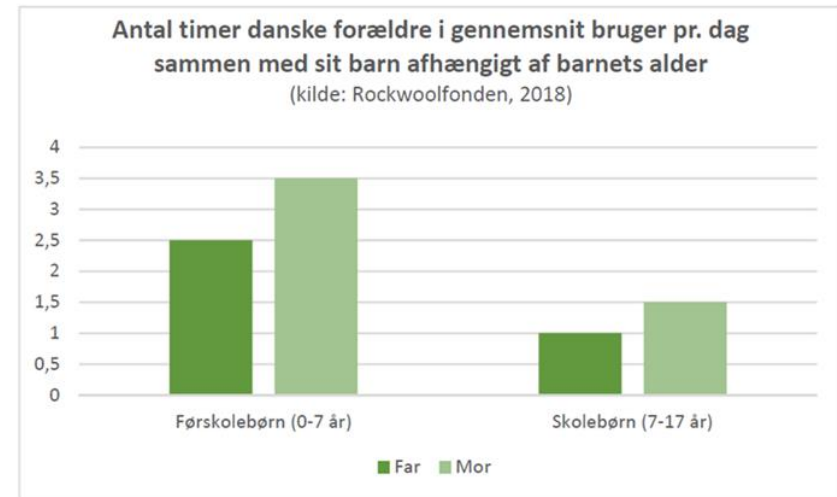
Det ved vi....

- Forældrenes eget alkoholforbrug har betydning for hvor tidligt og hvor meget de unge drikker
- Tendens til, at unge, der får alkohol af deres forældre eller drikker sammen med forældrene har et højere indtag af alkohol, end unge, der ikke får alkohol af deres forældre.
- Unge drikker mere, hvis deres egne eller venners forældre lægger hus til fester med alkohol
- Hvis forældrene kender den unges venner og vennernes forældre, ved hvor den unge er henne om aftenen og hvad den unge laver (forældremonitorering), så er det forbundet med senere alkoholdebut og et lavere alkoholforbrug.
- Hvis forældre og den unge har en tæt og tillidsfuld relation - og har en god dialog og laver aftaler om alkohol - så drikker de unge senere og drikker mindre.

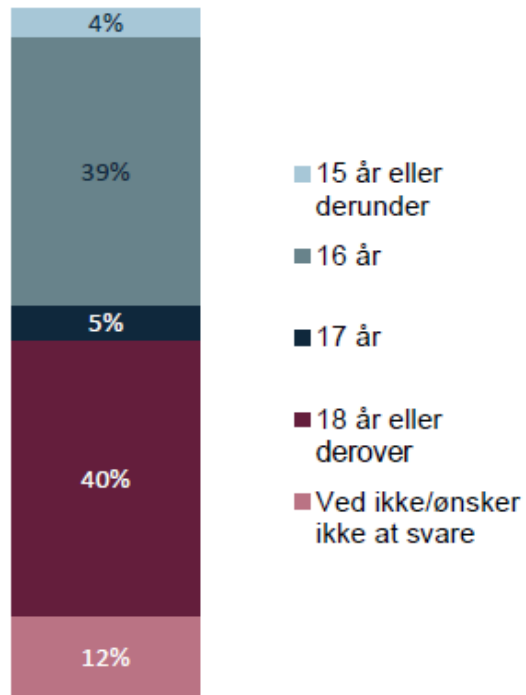

Det ved vi også...

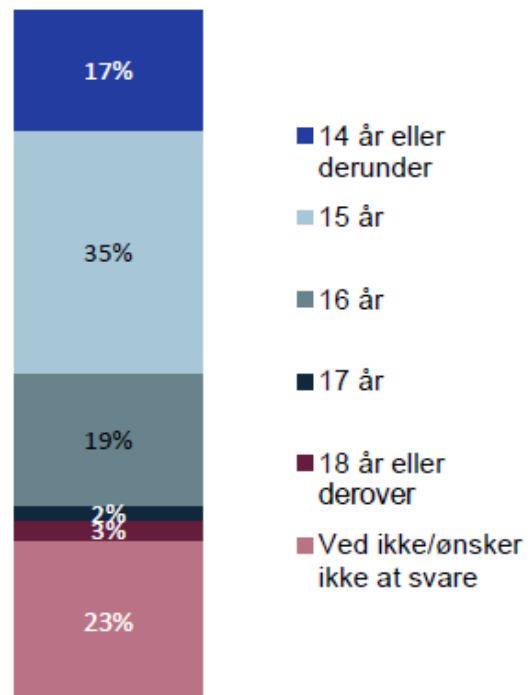
- Hvis forældrene udviser tydelige holdninger mod alkohol, drikker de unge senere
- Børn hvis forældre udviser varme og anerkendelse kombineret med rammer og forventninger til dem (autoritativ forældrestil), drikker mindre end børn, hvis forældre er enten strikse og kontrollerende (autoritær forældrestil) eller eftergivende/uengagerede i deres unges liv.
- Hvis forældre bruger meget tid sammen med deres børn, drikker de mindre.

Den foretrukne aldersgrænse for at købe alkohol

Barnets alder, da det første gang fik lov til at drikke alkohol

Hvordan motiverer og involverer vi forældrene?

– erfaringer fra Fælles om ungelivet

SUNDHEDSSTYRELSEN

TrygFonden

Odder

Silkeborg

Gentofte

Sorø

Aalborg

Fælles om ungelivet

Fælles om ungelivet

Målsætning:

At flere unge lever et frit ungdomsliv, hvor både forældre og lokalsamfund aktivt bidrager til at rammerne omkring de unge opmuntrer til et reduceret alkoholforbrug og beskytter mod brug af tobak og stoffer.

Målgruppe:

Unge i alderen 13-18 år.

Rusmidler skal fylde meget mindre i unges fællesskab

Sundhedsstyrelsen og TrygFonden søsætter sammen med fem pilotkommuner udviklingsprogrammet "Fælles om ungelivet". Sammen vil de undersøge, hvordan kommunerne bedst kan understøtte et godt og inspirerende ungeliv uden rusmidler.

tekst THOMAS KOKHOLM

Fem kommuner skal tage livtag med de unges alkoholkultur ud fra Trygfondens udviklingsprogrammet "Fælles om ungelivet".

It takes a village to raise a child, lyder et gammelt ordsprog. Netværk - både det helt nære og det lidt større - har stor betydning for børn og unges opvækst. Det er udgangspunktet for Sundhedsstyrelsens og TrygFondens program.

Fem pilotkommuner Aalborg, Silkeborg, Odder, Sorø og Gentofte er med til at udvikle opskrifter på, hvordan kommuner fremover kan støtte et godt ungeliv. Et liv, hvor tydelige og nærværende voksne skaber rammer for og viser veje til gode sociale fællesskaber og inspirerende ugemiljøer, hvor rusmidler spiller en markant mindre rolle.

Grundpiller i Fælles om ungelivet:

1. Beskyttende faktorer

- Flytte fokus fra risikofaktorer til det, der beskytter mod risikoadfærd

2. Datadreven indsats

- Lokale data (udskolingene og ungdomsuddannelser)

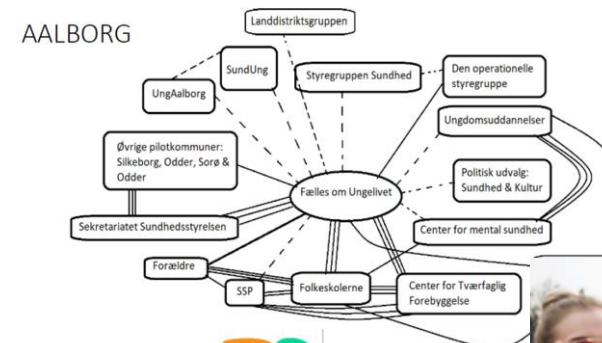
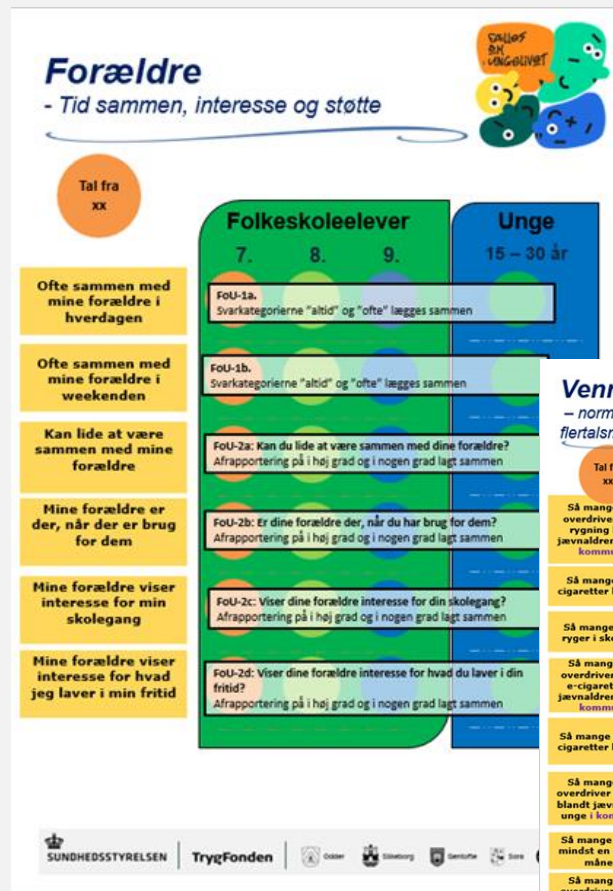
3. Ansvar ligger hos de voksne

- Involvering og samarbejde
- Forældre og fritidsmiljøer

Lokal dataindsamling, formidling og aktivisering

- Dataindsamling i 7-9. klasse og ungdomsuddannelser
- Formidling af lokale data til relevante parter – forældre, foreningsliv, unge og andre aktører omkring de unge.
- Involvering af forældre og lokalsamfund ift. iværksættelse af lokale aktiviteter, der styrker og aktiverer de beskyttende miljøer omkring unges liv.

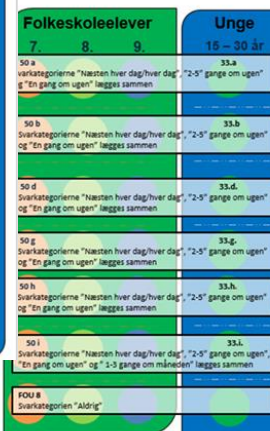

Venner

- normer, sociale overdrivelser og fertalsmisforståelser

et fritidsliv og fællesskaber

Ungelivet i xx kommune

- Udvalgte resultater fra ungeprofilundersøgelsen

ungeprofilundersøgelsen 2020 / 2021

Undersøgelsen er gennemført i perioden 1. december 2020 - 31. januar 2021 i et stort udvalgt område over hele Danmark. Resultaterne er baseret på et antal besvarelser af spørgeskemaer fra xx skoler (indsættet hvilke skoler den omfatter) i xx kommune (Samlet svarprocent xx (indsættet samlet ent for kommunens skoler)). et antal besvarelser af spørgeskemaer fra xx ungdomsuddannelser (indsættet svarprocent for kommunens ungdomsuddannelser). Resultaterne er ikke personhenførbare.

SUNDHEDSSTYRELSEN TrykFonden

Tværgående erfaringsopsamling: forældreinvolvering

- Når lokale data formidles på forældremøder opleves det som meget motiverende for forældrene,
- Fokus og viden om beskyttende faktorer – herunder forældrenes betydning – er motiverende og engagerende for forældrene. Gerne suppleret med konkrete handleanvisninger.
- Motiverende med bredere og positiv tilgang ift. beskyttende faktorer end kun at formidle risikofaktorer – dog flere steder blanding.
- Gode erfaringer med indbyrdes forældredialog og udveksling af holdninger og erfaringer ift. forældrerolle

Nyt site og kommunikationsindsats målrettet forældre på vej...

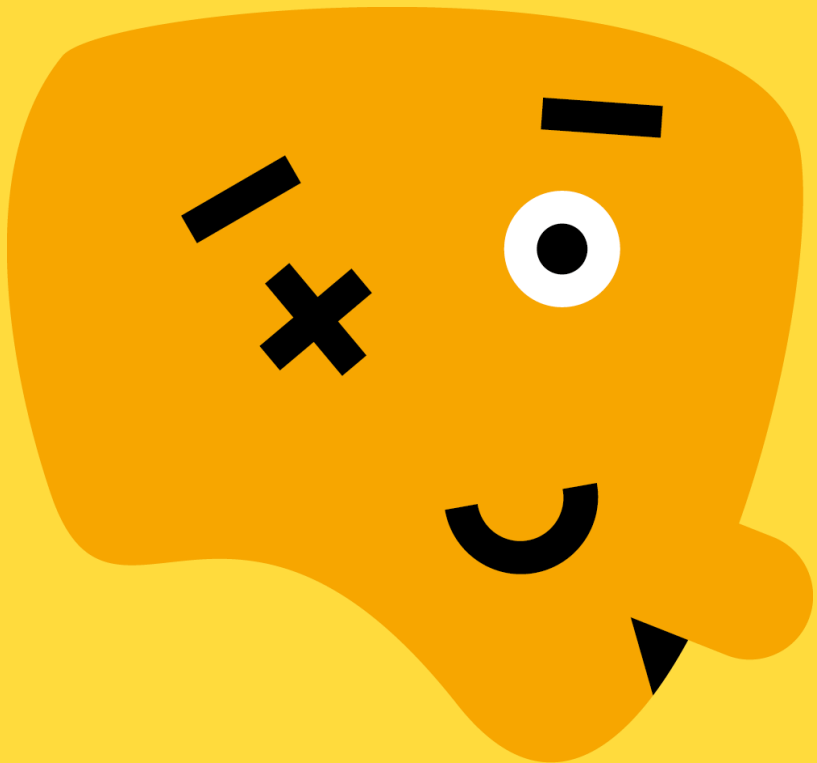
SUNDHEDSSTYRELSEN

Hvad skal mor gøre?

Få gode råd til livet med din teenager

Læs mere

TeenageForældre.dk
-Få gode råd til livet med en teenager

Følg os her:

<http://.sst.dk/da/faellesomungelivet>

LinkedIn: Fælles om ungelivet

Kontakt:

Programleder Maria Koch Aabel

mwk@sst.dk

72 22 86 66

